

DENGE VE
DENETLEME
AĞI

BIRARADA.ORG

Demokrasi BAROMETRESİ

POLİTİKA BELGESİ NO: 8

17 Şubat 2014

55 Milyon İnsanın Hayatını Etkileyecek İnternet İle İlgili Kanunun Yapım Süreci Yeterince Katılımcı Değildir

Özel hayatımızın gizliliğinin korunmasını çok önemsiyoruz. Hepimizi birebir ilgilendiren ancak diğer taraftan da çok hassas ve karmaşık olan bu konunun geniş bir katılımı tartışılması gerektiğine inanıyoruz. Özel hayatımızın gizliliğinin korunmasını da içeren internet kanun teklifi, Anayasa Komisyonu'nda görüşülürken bazı bilişim uzmanlarının, hukukçuların ve iş dünyasını temsil eden kurumların görüşlerinin alınmış olması katılımcılık açısından çok olumludur. 21. yüzyılda, günlük hayatımızın ayrılmaz bir parçası olan internet ile ilgili her şey; tek tek her birimizi doğrudan ilgilendirmekte ve etkilemektedir. Bu nedenle hepimiz bu sürecin bir parçası olmalıyız.

Bir devlet kurumunun (yürütmenin), mahkeme kararını gerektiren (yargının alanına giren) bir konuda mahkeme yerine karar vermesi denge ve denetlemeye aykırıdır. İnternet kanununda "Özel hayatın gizliliğinin ihlâlüne bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde doğrudan [TİB] Başkanın emri üzerine erişim engellenmesi [TİB] Başkanlık tarafından yapılır." denilmektedir. Sebebi ne olursa olsun, mahkeme kararı gerektiren bir konuda, bir devlet kurumu olan TİB'in Başkanı'nın **kendi başına erişimi engelleme emri vermesi 1982 Anayasası'nda yer alan güçler ayrılığı ilkesine aykırıdır.**

Denge ve denetlemeye aykırı olan bir başka nokta da, internet kanunundaki "Başkanlık personelinin, görevin niteliğinden doğan veya görevin ifası sırasında işledikleri iddia olunan suçlardan dolayı haklarında cezai soruşturma yapılması, Telekomünikasyon İletişim Başkanı için ilişkili Bakanın, diğer personel için ise Kurum Başkanının iznine bağlıdır." ibaresidir. **Soruşturmanın (yargının alanına giren) yapılabilmesinin, bir devlet görevlisi olan Bakanın (yürütmenin) iznine bırakılması, güçler ayrılığına aykırıdır.**

2007 yılında 5651 sayılı "İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun" yürürlüğe girmiş ve kanun o zaman da içeriği açısından pek çok tartışmaya sebep olmuştu. Şu anda, TBMM (Türkiye Büyük Millet Meclisi) Genel Kurulu'nda kabul edilen internet ile ilgili kanun teklifi, bu kanunda değişiklik yapılmasına ilişkindir. Kanuna ilişkin kamuoyunda en çok tartışılan hususlardan bir tanesi, "Özel hayatın gizliliğinin ihlâlüne bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde", idareye, yargı kararına gerek duymadan erişimi engelleme imkanı sağlamasıdır. Erişimi engelleyebilecek idare, BTKya (Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu) bağlı olan TİB (Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı) Başkanı'dır.

İnternet Kanunu Bizim İçin Neden Önemli?

Birçoğumuzun günlük hayatının bir parçası haline gelen internet, sadece bir iletişim aracı değildir. İnternet aynı zamanda, bir ticaret, medya ve paylaşım aracıdır. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması'na göre, Türkiye'de internete erişim imkanı olan hane oranı %49.1'e yükselmiştir². Bu demektir ki, her iki evden birinde internete erişim vardır. Bununla birlikte, ülkemizdeki internet kullanıcı sayısının 55 milyonu bulduğu ifade edilmektedir³. Hepimizi ilgilendiren ve hayatımızın ayrılmaz bir parçası olan internetle ilgili son derece önemli

DENGE VE DENETLEME AĞI

BİRARADA.ORG

Demokrasi BAROMETRESİ

POLİTİKA BELGESİ NO: 8

17 Şubat 2014

Denge ve Denetleme sistemi:

- Yasama
- Yürütme
- Yargı
- Basın

Örgütlü sivil toplum ve aktif vatandaş

erkeklerinin demokratik bir toplum düzeni için kendi görev ve sorumlulukları çerçevesinde birbirlerinin güçlerini dengelemesi ve denetlemesidir.

Denge ve Denetleme sistemi, bir erkin diğerlerine üstünlük kurmasının önüne geçer, güçler ayrılığını esas kılar, azınlığı çoğunluktan korur ve toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetir.

hükümler içeren bir kanunun yapımında, sürece dahil edilmeyen her kişi, ülkesiyle ilgili kararlarda hiç bir etkisinin olmadığını düşünür, vatandaşlık bilinci zarar görür.

İnternet yasasında; yürütmenin, yargının yetki alanına girmesi, yani erkler arasındaki dengenin bozulması başka yasalarda da bu uygulamanın yolunu açacaktır. Demokrasi kültürünün yaygınlaşması ve yerleşmesi için, devlet kurumlarının kendi yetki alanları çerçevesinde uyumlu bir şekilde birbirlerini dengelemesi ve denetlemesi şarttır! Her şeyden önemlisi bu sadece devlet kurumları arasında değil, biz vatandaşların kafasında da ciddi karışıklık yaratmaktadır. Devletimizin hangi kurumunun nelerden ve ne kadar sorumlu olduğu 1982 Anayasası'nda güvence altındadır. Bu dengelerin gözetilmemesi bizlerin devlet kurumlarımıza olan güvenimizi azaltacak, adalet hissimizi ciddi şekilde zedeleyecektir.

Denge ve Denetleme Ağı Olarak Çözüm Önerilerimiz

- 55 milyon insanın hayatını etkileyen internet ile ilgili kanun toplumun bütün kesimlerini kapsayacak şekilde yeniden değerlendirilmelidir.
-

BTK'nın (Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu) rolü ve yapısı özerk olmalı, personel ve bütçesi denetlenebilmeli, hesap verilebilir olmalıdır. Katılımcılığı arttırmak adına, sivil toplum ve uzman akademisyenlere de BTK'da yer verilmelidir.

- İçeriğin yayından çıkarılması kararlarının bizzat hakim tarafından ivedilikle karara bağlanmasına ilişkin bir usul oluşturulmalıdır.
- "Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı", AB (Avrupa Birliği) mevzuatına ve uluslararası standartlara uygun anayasal bir hak haline getirilmelidir.
- İnternette en yüksek düzeyde verim alabilmek ve karşılaşılabilecek olumsuzlukları asgari düzeye indirebilmek için esaslı bir internet eğitiminin altyapısı oluşturulmalı ve vatandaşlar uluslararası uygulamalar ve ülkemizdeki uygulamalar konusunda bilgilendirilmelidir.
- İnternet teknolojisinin ekonomik, hızlı ve yaygın bir alan oluşturmasından hareketle, denge ve denetlemenin sağlanmasında internetin daha yoğun bir biçimde kullanılmasına imkan tanınmalıdır.
- Türkiye, Avrupa Konseyi'nin Siber Suçlar Sözleşmesi'ne taraf olmalıdır.

Sonnolar

1. 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi için bkz. <http://www2.tbmm.gov.tr/d24/2/2-1914.pdf>
2. TÜİK Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması 2013, <http://tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=13569>
3. Acarer: "Türkiye'de 55 Milyon İnternet Kullanıcısı Var.", Marketing Türkiye, http://www.marketingturkiye.com.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=7403:acarer-qtuerkiyede-55-milyon-internet-kullancs-varq&catid=65:guencel-haberler&Itemid=160